

Nr 4 april 2007

Finlands

# Synskadade



**4** Synskadade diskrimineras i Jordanien

**12** En exklusiv konstrunda

**14** Celas kassettutlåning upphör



## Innehåll Nr 3/07

---

- 3** Ledaren
- 4** Diskriminering råder i Jordanien
- 10** Tankar från ledsagare
- 12** En exklusiv konstrunda
- 14** Celias kassetutlåning upphör 2008
- 16** Kåseriet: Att leva med en synskadad
- 19** Meddelanden
- 21** Meddelanden från distrikten
- 24** Annonser: Sommarkurs för synskadade

---

Finlands Synskadade är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se [www.fss.fi/aktuellt/fs](http://www.fss.fi/aktuellt/fs). Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 96. Nummer 5/2007 utkommer 24.5, manusstopp 2.5.

**Utgivare:** Förbundet Finlands Synskadade rf,  
Nylandsgatan 25 A 6, 00120 Helsingfors  
Tfn 09-6962 300

**Chefredaktör:** Sofia Stenlund  
Tfn 09-6962 3017

e-post: [sofia.stenlund@fss.fi](mailto:sofia.stenlund@fss.fi)

Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

**Prenumerationer och adressändringar:** Susanna Antell, tfn 09-6962 3026 e-post: [susanna.antell@fss.fi](mailto:susanna.antell@fss.fi)

**Pärmbild:** Abdullah Abu Ajameva

**Foto:** Bengt Sigvardsson

ISSN 0789-5739

Näkövammaisten Keskusliiton kirjapaino,  
Helsingfors 2007

**Ledaren | Gunilla Löfman**



## **FSS på väg mot 2010**

Bästa medlemmar! När vi läser detta nummer av Finlands Synskadade har det gått fyra månader av vårt sextioförsta verksamhetsår. I dagarna skall vi samlas till vårmöte för att godkänna verksamhetsberättelse och bokslut för vårt jubileumsår. Dokumenten visar att vi lyckades med målsättningen att höja förbundets profil. Det har gått ett år sedan vi fattade beslut om att vi skall byta ut våra nuvarande verksamhetsutrymmen till ett mera ändamålsenligt verksamhetscenter. Styrelsen fick fullmakt att köpa aktier i ett stort bostadsaktiebolag som skall uppföras i Arabiastranden. Ritningarna för bostadsbolaget inklusive ritningarna för förbundets och Svenska Skolan för Synskadade är klara för anhållan om byggnadstillstånd.

Arbetsgrupperna som styrelsen utsett arbetar med mångahanda frågor. Mycket handlar det om att göra våra egna utrymmen och omgivningen så synskadadeanpassad som det bara är möjligt. Det känns positivt att stadens olika planeringsavdelningar är intresserade av att hitta lämpliga lösningar, lösningar som när de är bra för oss synskadade också är bra för alla andra som rör sig i området. På vårt vårmöte kommer vi också att diskutera styrelsens förslag till planer på längre sikt för FSS, det vill

säga FSS på vägen mot 2010. Det är viktigt att vi tillsammans planerar för vår framtid och för hur vi skall nå allt fler svenskspråkiga synskadade. Också i det här sammanhanget är distriktsföreningarnas insatser av stor betydelse, det är i distriktsföreningarna den enskilde synskadade får del av det värdefulla kamratstödet. FSS uppgift är att producera service och tjänster för enskilda synskadade och att vara ett stöd för distriktsföreningarna. I dokumentet FSS på vägen mot 2010 finns olika förslag på hur det här arbetet kan utvecklas med målet att samarbetet mellan distriktsföreningarna och FSS skal bli ännu bättre än vad det är idag. Redan nu kan vi gemensamt planera hur vi på olika sätt kan dra nytta av våra nya verksamhetsutrymmen när de står klara år 2009. Vi fortsätter att höja FSS profil till nytta och nöje för alla oss svenskspråkiga synskadade!

Med hälsningar  
Gunilla Löfman, förbundsordförande

PS. Beställ Medlemsbandet - då får du varje vecka nyheter om vad som är på gång inom FSS och distriktsföreningarna - du får då också oftare info om hur arbetet med vårt verksamhetscenter går framåt! DS.

# Diskriminering råder i Jordanien

De senaste 30 åren har blinda personer i Jordanien fört en envis kamp mot fördomar och för att få samma rättigheter som andra medborgare.

---

- När jag var liten fick jag ofta höra "varför är du blind och inte som en riktig människa". Det hände att andra barn slog mig eller kastade sten på mig, säger 58-åriga Abdullah Abu Ajameva.

Jag träffar Abdullah på blindorganisationen Friendship Association Of The Blinds (FABJO) översättningscenter i Jordaniens huvudstad Amman där han korrekturläser blindskrift.

- Nu har allmänhetens attityd förbättrats. Folk är mer utbildade och informerade, säger Abdullah.

Jordanien är en arabisk monarki på knappt 100 000 kvadratkilometer varav det mesta är öken. I början av 1900-talet var en stor del av befolkningen kringvandrande beduiner. Få var bofasta. 1905 hade till exempel Amman endast 3000 invånare, idag närmare två miljoner.

## Blev uppmuntrad att studera

Abdullah, och andra blinda i hans generation, fick kämpa hårt mot fördomar och för att få rättigheter. Fram tills slutet

av 1970-talet fanns endast en blindskola i dagens Jordanien och vanliga skolor tog inte emot synskadade. Abdullah gick i en blindgrundskola i Ramallah på Västbanken, i dagens palestinska områden som fram till 1967 tillhörde Jordanien och sedan ockuperades av Israel.

- Skolans rektor, som var blind, uppmuntrade oss att fortsätta studera i vanliga skolor, men få lyckades. Samhället var inte redo, berättar Abdullah. Vissa tog sig till Europa eller Syrien för att plugga. Andra, däribland Abdullah, blev antagna vid egyptiska universitet.

## Arbetsmarknaden stängd

Efter att ha tagit examen i engelsk litteratur flyttade Abdullah till Amman.

- Men den jordanska arbetsmarknaden var stängd för oss så jag flyttade till Libyen där jag jobbade som engelsklärare i åtta år och väntade på att situationen skulle förbättras i Jordanien, säger han ironiskt.

Det skulle dock dröja fem år efter att



■ På hundra år har Ammans befolkning ökat från 3000 till närmare 2 miljoner.



■ Arafat Hammad är blind och driver en egen verkstad.

Abdullah hade återvänt till Jordanien innan han fick arbete.

- Jag och några andra blinda lärare låg i hårt för att övertyga Utbildningsministeriet att vi kunde arbeta som lärare för seende elever. 1988 fick vi slutligen anställning, men vi var ett undantag. Ministeriet såg bara vår anställning som ett tillfällig lösning på problemet - vårt tjtande. Det var inga riktiga lärartjänster, vi var snarare assistenter, säger Abdullah.

## Lobbyverksamhet

På FABJOs huvudkontor sitter organisationens synskadade president, Ahmed Al-Louzi och ett halvt dussin andra män. Alla röker som borstbindare. Endast en svag doft av kardemummakryddat kaffe tränger genom smogen.

- FABJO bildades 1977 för att trycka på regeringen att ge oss rättigheter. Nästan inga blinda studerade eller arbetade, berättar Ahmed.

FABJO och andra organisationer drev ett intensivt lobbyarbete som stegvis ledde till att alltfler funktionshindrade fick jobb på statliga verk och började i skolor. Det dröjde dock tills 1993 innan det kom speciell lag som bland annat stipulerar att minst två procent av de anställda i företag med mer än 50 anställda måste ha funktionsned-sättningar.

- Nu ska lagen ändras till att minst fyra procent av de anställda ska vara funktionshindrade, säger Ahmed.

För närvarande behandlar endast So-

cialministeriet frågor som rör personer med funktionsnedsättningar. Nu ska en speciell "handikappinstans" bildas som ser till att allt som rör funktionshindrade går genom samtliga ministerier. Även en diskrimineringslag är på gång.

## Statistik saknas

Idag finns det två blindgrundskolor i Jordanien, samt en enbart för flickor. Alla ligger i Amman. I övriga landet går blinda barn i vanliga skolor där speciallärare finns tillgängliga. Alla går dock inte i skolan. Det finns ingen tillförlitlig statistik på hur många av landets cirka 5,6 miljoner invånare som är synskadade annat än de 24 000 personer som är registrerade hos FABJO.

- Det egentliga antalet är mycket högre. Den otillförlitliga statistiken beror på vissa sjuka sedvänjor på landsbygden där en del föräldrar gömmer sina blinda barn. Bland annat för att det finns män som inte vill gifta sig med kvinnor med blinda syskon eftersom de tror att det är ärftligt, suckar Ahmed.

## Utbildningsmöjligheter fattas

I Jordanien, där bara de som arbetar i statliga eller stora företag, har rätt till gratis hälsovård utgör FABJO det sociala skyddsnätet för blinda. Organisationen betalar till exempel femtio procent av blinda personers försäkringar, sjukvårds- och rehabiliteringskostnader samt säljer rabatterade hjälpmedel. Man står för tillverkning och distribu-

tion av blindskriftsmaterial till skolor och betalar 90 procent av synskadades universitetsavgifter.

- I princip alla blinda som går ut gymnasiet med godkända betyg, det vill säga 65 procent, fortsätter vidare till universitetet, berättar Ahmed.

Efter examen hjälper FABJO dem att hitta jobb.

- 95 procent av de med universitetsexamen får förr eller senare arbete. Tyvärr har de flesta blinda ingen utbildning och därmed inga jobb, bland annat för att det inte fanns samma utbildningsmöjligheter för oss tidigare, suckar Ahmed.

FABJO erbjuder även lån att starta egen verksamhet samt har förskolor och yrkesutbildningar.

## Blinda kvinnor

Plötsligt lägger sig en ljudmatta av mässande böneutrop från stadens moskeer över Amman. Inne på kontoret kommer och går blinda och seende män, men inga kvinnor. Könsfördelningen återspeglar sig på arbetsmarknaden och universitetet. I delar av det jordanska samhället är konservativa muslimska och traditionella värderingar starka, vilka vissa tolkar som att kvinnor inte bör röra sig utanför hemmen på egen hand.

- För blinda kvinnor är det extra svårt. Även de med arbete stöter på problem eftersom de måste ha en egen chaufför vilket är mycket dyrt, säger Ahmed.

## Svårt röra sig i trafiken

Utanför träffar jag två blinda killar, Muhammed Sharaa, 31 år, och Arafat Hammad, 27 år. Bilarna vrålar förbi på den flerfiliga motorvägen. Den enda lagen som verkar gälla är "tuta och kör".

- Det är riskfyllt och krävs stort mod att promenera ensam i Amman - även med vit käpp, säger Muhammed.

Många trottoarer är fulla av hinder, hål och har höga kanter. I Ammans äldre delar är de smala och ockuperade av försäljare. Ytterst få byggnader är anpassade. Arafat bor i ett palestinskt flyktingläger där gränderna är extremt trånga och ofta används som parkeringsplatser.

- Jag skadar mig ofta när jag går på bilar, berättar Arafat.

## Fördomar och diskriminering

Båda killarna är ogifta, bor med sina familjer och har jobb. Arafat arbetar som sattelit-tv-reperatör och har egen verkstad, men verksamheten går nätt och jämnt runt.

- Kunder som inte känner mig tvivlar på min yrkesskicklighet när de ser att jag är blind. Vissa väljer en annan verkstad, andra betalar mindre än de gör hos seende reperatörer, säger han.

Muhammed gick nio år i blindskola och pluggade sedan på vanligt gymnasium och universitetet.

- Efter examen råkade jag ut för en del diskriminering när jag sökte arbete. Arbetsgivarna litade inte på mina kun-



■ FABJO har bland annat ett tidskriftsbibliotek på sina sex centran i Jordanien. På bilden syns Koranen i blindskrift.



■ Muhammed Sharaa har jobbat tidigare som engelsklärare men har nu bytt karriär och blivit teknisk support på ett IT-företag.

skaper, men jag antar att det är ett universiellt problem för blinda. Jämfört med många andra hade jag tur. Det tog bara ett år innan jag fick jobb som engelsklärare, först på en skola för blinda och sedan på ett vanligt högskolecenter, säger han.

### IT-utvecklingen positiv

Killarna berättar att mycket har förbättrats i Jordanien.

- Mitt största problem när jag växte upp var bristen på blindskrifts- och audioböcker. Mitt liv förändrades totalt när jag lärde mig om IT och fick tillgång

till alla publikationer på Internet, säger han.

Han blev så såld att han tillbringade varje ledig stund med att studera IT-teknik. Sedan ett år tillbaka arbetar han som teknisk support på Natak Technology, ett IT-företag som utvecklar och tillverkar hård- och mjukvaror för funktionshindrade.

- IT-utvecklingen har inneburit fler fördelar för oss blinda än för seende. Den kom gradvis i Jordanien, men den nya generationen kommer att dra nytta av alla dess fördelar, avslutar Muhammed.

# Tankar från ledsagare

Vintertemalägre på Seitaranta den 25 till 31 januari samlade många deltagare. Men för att våra medlemmar ska kunna delta behöver vissa en ledsagare som hjälper dem i olika situationer. En av kvällarna under lägre samlades ledsagarna och skrev upp lite punkter som också kan vara något för andra att fundera på!

---

## Kommentarer och synpunkter av ledsagarna på vinterlägre:

- gör en god gärning då jag hjälper en som behöver hjälp. Här har vi varit mera ute tillsammans än annars hemmavid.
- fått en annan syn på hur man skall bemöta synskadade
- bemöda sig om att man skall presentera sig om man kommer till en större grupp
- vara beredd på oförutsedda situationer
- det behövs mera ledsagare i det vardagliga livet för att komma ut osv
- alla är olika, både ledsagare och synskadade, ibland kanske tålmodet vill tryta.
- Lära sig mycket av att vara på läger och se hur andra ledsagare arbetar
- Har lärt mycket av synskadade, saker som är bra att känna till ifall den egna synen blir sämre, ett positivt och berikande läger!
- Förut var allt självklar och man tog allt för givet, men nu har man lärt sig hur det kan vara, trappor, dörrar osv

- En blind tros inte se något alls, men hur är det med utbildning för ledsagare speciellt hur man skall hantera olika situationer
- Viktigt att de synskadade alltid säger till om de som leder dem inte känner till hur det blir bäst
- Få den synskadade att känna sig som en fullvärdig person
- Berätta om ledsagarens abc – som lär finnas!
- Roligt att svensk-Finlands synskadade och ledsagare kan träffas också i sådana här lägersammanhang
- Allt som upplevs och hörs om synskadade eller ledsagare är konfidentiellt
- Önskemål att läger eller andra evenemangstider annonseras i god tid för att kunna skaffa medhjälpare!



# En exklusiv konststrunda

Fredagen den 23 mars fick Ålands synskadade möjligheten att besöka Anders Wiklövs konstsamling i Andersudde.

---

Som guide var konstkännaren Kjell Ekström. Eftersom huset är ett... ja, "vanligt" sommarställe är det inte anpassat på samma sätt som vanliga museer. Vi fick prassliga blåa skoskydd på oss eller fick gå strumplästa. Ingen fotografering inomhus tillåts på grund av säkerheten. Huset är påbyggt i flera omgångar så det fanns flera små nivå-skillnader på en eller två trappsteg överallt. I många av rummen fanns det enorma öppna spisar och förutom tavlor andra konstverk såsom statyer, kristallkronor, ljusstakar och en myckenhet av olika kristall- och glasföremål. Min blick fastnade vid en fyrkantig, färgrik glastallrik. På den vilade tre "papperskarameller". Vid närmare beskådning visade det sig att även karamellerna var gjorda av glas. En fin liten detalj som visade husägarens smak för det vackra.

Vi stannade inte vid varenda tavla (för de är över hundra i antalet) utan vi fick bekanta oss med ett visst urval av konstverk såsom Midvinterblot av Carl Larsson eller den berömda Stockholms-

målningen Stolta stad av Peter Dahl. Kjell, som varit mycket inblandad vid många av köpen, berättade historier om inköpen, konstnärer och själva tavlorna. Genom hans berättelser fick vi ut mycket mer av tavlorna. Vi fick tyvärr inte röra på tavlorna, men i ett av rummen fanns det även konst som gick bra att röra: bänkarna. Magnifika bänkar av trä där sitsen var formad som havets vågor. Bekväma att i sitta på var de också.

Det som var också intressant var placering av tavlorna. Varje tavlas placering var verkligen noga tänkt så att dess praktfullhet kom till sin rätta. Rummen var också indelade i olika teman. Ett åttakantigt rum var till exempel ägnats åt Önningebykolonisterna och naturligtvis var bastukammaren platsen där tavlorna med lättklädda kvinnorna placerade sig bäst. Ut igenom bastukammaren kunde man se bergskrevan som hade förvandlats till en simbassäng och längre ut glittrade havet... Det var en vacker dag och i luften kändes doften av vår.

Kjell Ekströms skildringar av konstnärer och tavlorna var roliga, men även husets ägare berättade en anekdot av hans barndom: den unge Anders hade tänkt lura sin mor. Han skulle städa hemma och satte igång dammsugaren. Hans mor, som var blind, konstaterade dock snart att man även måste göra något med dammsugaren, det räcker inte att ha den igång! Anders hade inte räknat med att det låter annorlunda då man verkligen dammsuger och då man endast har den igång...

Det som återstod var ett snabbt besök på den nya tennisarenan som är insprängt i berget. Det enda som syns då man närmar sig byggnaden är en stilig men tillsynes anspråkslös stenmur. Men skeendet bedrar, bakom muren gömmer sig en storlagen tennisarena med nära tvåtusen åskådarplatser. Runt

muren har man planterat 10 000 rosor så på sommaren kommer omgivningen förvandlas till en praktfull rosenträdgård.

Visiten var slut och vi började gå mot parkeringen. Husägaren väntade på besök som anlände då vi var färdiga att fara. Eftersom man inte fick ta bilder av huset, kunde jag inte motstå frestelsen att ta en bild av besökarnas fordon. De anlände nämligen med en helikopter...

Av någon konstig anledning nynnade jag "If I were a rich man, daidle deedle daidle daidle daidle deedle daidle dum..." från Spelman på taket då vi körde mot Mariehamn igen. Tack för ett fascinerande besök!

**Text och foto: Sanna Söderlund**



# Celias kassetttutlåning upphör 2008

Celia-bibliotekets talboksproduktion och -utlåning övergår helt till digitala Daisy-böcker efter slutet av år 2007.

---

Biblioteket kan avstå från c-kassetterna med aningen snävare tidtabell än planerat eftersom den digitala produktionen samt digitaliseringen av den gamla uppsättningen c-kassetter lyckats väl. Överflyttningen till Daisy-talböcker förbättrar servicen och möjliggör att en större kundkrets kan ta del av dem. Man behöver inte ställa sig i kö för en Daisy-bok, utan alla böckerna i bibliotekets samling kan lånas genast.

- En stor del av de utlånade talböckerna från Celia har redan länge varit Daisy-böcker. År 2006 utkom endast utvalda nyheter på c-kassetter, så de kassettböcker som nu finns till utlåning är av äldre produktion. C-kassetterna har blivit gammalmodiga också inom de kommersiella talboks- och musikinspelningarna, berättar Celias kundtjänstchef Minna von Zansen.

## Vad händer med kassettböckerna?

Eftersom Daisy-böckerna har blivit så populära, har underhållet av kassettböckerna och förnyandet av c-kassetterna inte varit nödvändig på en tid. Den största delen av böckerna är nu därför i så dåligt skick att biblioteket slänger dem när lånetiden har tagit slut.

- En del kunder har frågat om man kunde få köpa c-kassetterna när lånetiden har gått ut, som man kunde göra med Clark&Smith-kassetterna på sin tid. Tyvärr kan man inte det, eftersom c-kassettsystemet till skillnad från Clark&Smith-kassetterna är ett öppet och allmänt använt system och därför i en annan position ur upphovsrättslig synvinkel. Celias böcker är avsedda att användas endast av läshandikappade.

- Dessutom är det helt onödigt att spara kassetterna: bibliotekets kunder får enkelt samma böcker av bättre kvalitet som Daisy-böcker, påminner von Zansen.

C-kassettböckerna återlämnas alltså som vanligt i enlighet med upphovsrättslagen och bibliotekets användningsregler till Celia när lånetiden tagit slut. Eftersom en del av bibliotekets kunder ännu lånar endast kassettböcker

till och med årets slut, är det viktigt att de returneras.

Mer information om upphörandet av utlåningen av c-kassetter fås från Celias hemsidor och bibliotekets kundtjänst, 09-2295 2200.

**Text: Sanna Schildt**

**Översättning: Cecilia Blomqvist**

**Foto: Veikko Somerpuro**



■ Marja Lehtonen tar hand om återlämnade kassettböcker i Celias studio.

## Kåseriet | Sanna Söderlund



### Att leva med en synskadad

Ibland frågar mina elever hur det är att vara gift med en synskadad. Finns det skillnader? Inte i grund och botten, vi är ju två människor som har fattat tycke för varandra och bestämt för att hålla ihop i vått och torrt. Så vad skulle det vara som skiljer oss åt? Det är väl detaljerna i livet som är annorlunda.

Romantik för nordbor är middagar på restaurang, sittandes vid ett bord där endast höga smala ljus är tända. Ju mörkare desto mer romantiskt. Visserligen borde maken och jag kanske äta i totalt mörker för det skulle skada varken honom eller mig om vi missade en del av maten... Hur som helst intas våra

romantiska middagar i ljuset av icke-romantiska lysrör, helst hemma. Det eventuella vinet njuts av robusta vinglas, för risken att missa den smala glasfoten minimeras. Middagen kan vara trots detta eller just på grund av detta hur romantisk som helst.

Jag är tvungen att hålla en viss ordning. Det är ju faktiskt inte alls något negativt, för jag är inte så organiserad i min natur. Utan min man skulle mina rena kläder hamna på första bästa tomma hylla och matvarorna i det skåpet där det finns rum. Nu vet jag att jag hittar mina strumpbyxor i fjärde korgen två hyllrader vänster från dörren och att konservananasen finns på näst översta hyllan i skåpet ovanför vattenkokaren, bredvid krossade tomater. Chokladen borde finnas i en plastlåda på översta hyllan i skafferiskåpet... varför den inte gör det är en olöst gåta.

Jag lär mig nya saker varje dag. Förr visste jag nästan ingenting om ögat. Jag har själv glasögon så jag visste nog var närsynhet och bryt fel var för något och att långsinta människor kan vara besvärliga att umgås med. Nu vet jag om linser, hornhinnor, gula fläckar, synnerver och kan en massa fina ord som katarakt, glaukom, retinitis pigmentosa, aniridi, nystagmus och andra saker som jag inte visste ens fanns. Jag vet också hur man sätter i ögondroppar eller rengör ögat på ett någorlunda behagligt sätt samt namnet på minst tio ögonmediciner.

Könsrollerna är kanske mindre tydliga i vårt förhållande. Maken gör det som han kan och vi hjälps åt med resten. Ja, jag dammsuger mera än min man för jag ser bättre var de där eländiga dammråttorna har hopat sig. Men jag får också göra saker som anses "manliga" såsom däckbyten, maskinprogramering och... möbelmontering. Trots att män (och nu drar jag alla män över samma kam) har svårt att läsa instruktioner så är möblermontering en traditionell mansgöra. Inte i vår familj. Jag sätter mig med en instruktionsbok, de nödvändiga verktygen och helst en bit choklad (om det fanns i skafferiet), läser på en stund och sedan sätter igång. För det mesta blir det bra.

Nattduksborden var dock problematiska, för jag envisades att det fattades skruvar. Det visade sig att jag faktiskt hade rätt. Det känns riktigt bra - efteråt. Jag är också barnsligt förtjust i elektronik så att tillbringa en kväll med att fundera hur TV, DVD, digibox och satellitmottagare kopplas ihop tycker jag är underhållande sysselsättning.

Jag har, tack vare min man, träffat många underbara människor som jag aldrig skulle ha träffat annars. Jag skulle aldrig ha hört om Ailis spännande livsberättelser eller Ann-Maris fräckisar eller Börjes ukuleleversion av Min gitarr eller fått smaka Dorrits underbara hemvete eller... listan kan göras lång.

Livet i sin helhet är mer intressant då

man är gift med en synskadad. Mitt medvetande om hur saker och ting ser ut eller kan uppfattas har ändrat sig. Ibland blir jag irriterad då jag rör mig i stan. Jag ser i mina tankar vad som kan hända med den där nya skyltställningen som bara plötsligt står där eller den där marschallen som ligger bredvid dörren på marken eller den där glasdörren som står på glänt eller... Man får så att säga en annan syn på sakerna, men ibland även en annan smak. Jag menar, inte visste jag att kotletter med kanel smakar gott. Det gör dem. Grillkrydda och kanel ser likadant ut.

Vi är båda matlagingsintresserade och lagar gärna mat. Men där ser jag mina begränsningar. Jag kan inte steka en biff. Ja, jag kan sätta en köttbit i ugnen med en termometer men jag kan inte steka

en biff så att den blir så där perfekt rosa då man sätter kniven i den. Mina biffar blir lätt torra skosulor då jag steker dem en stund till "för säkerhetens skull". Däremot kan jag koka perfekta ägg. Detta beskriver vårt förhållande.

Det finns saker som jag är bra på och det finns saker som min man kommer alltid att kunna göra bättre än jag. Vi kompletterar varandra. Annars lever vi, så vitt jag vet, ett vanligt liv. Vi har dagar då allt är bra och dagar då det inte inte är det och dagar där mittiemellan. Det vardagliga ifylls av familj, arbete och fritid på samma sätt som hos vem som helst. Så, egentligen, för att återkomma till elevens fråga – hur känns det att vara gift med en synskadad? Svaret blir: Jag vet inte för att jag inte har varit gift med en seende.



# Meddelanden

## Uthyres

Köpingsvägen 27-29 C 31 i Helsingfors,  
3 rum + kokvrå 58,5 kvm. Månadshyra för synskadad person 580 euro.

Stentorpsvägen 1 A 7 i Helsingfors  
2 rum + kök 60 kvm. Månadshyra för synskadad person 590 euro.

Vill du veta mer kontakta Agneta Salonen på FSS kansli tfn 09-69623012.

---

## Personliga meddelanden



Ett varmt tack till alla mina vänner för upp-  
vaktningen på min bemarkelsedag.

Dagny Eskola

Kom med till sommarstaden Ekenäs

## **FSS Friidrottstävlingar och Bocciaturnering 2007**

Den 8-10 juni går FSS tredje friidrottstävlingar samt bocciaturneringen av stapeln. Platsen för dessa evenemang är denna gång sommarstaden Ekenäs.

Fredagen den 8 juni spelas bocciaturneringen i Ekenäs bollhall. På lördagen börjar friidrottstävlingarna på Centrumplanen klockan 9. Grenarna i friidrott är följande: löpning 60 m (damer), 100 m (herrar), 800 m, 1500 m gång, stafett 4 x 100 m, höjd och längd utan ansats, kula, spjut och slungboll.

Anmälningar till förbundets centralkansli, telefon 09-6962 300, senast den **4 maj**. För närmare information kan du ringa Tina Dunderfelt telefon 6962 3010 eller Nicke Wikström telefon 0400-477899. Deltagaravgifterna är följande: egen andel i kost, logi (Motell Marine) och resor är 50 euro per person, dessutom 5 euro per start i friidrottsgrenarna. Avgiften för boccian är 50 euro per lag. Tidtabeller för resorna meddelas senare.

Välkommen på de tredje FSS friidrottstävlingarna och den redan traditionella bocciaturneringen!

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. – Utskottet för aktiviteter för ökad självständighet.

## **Positivt beslut i PratSam-frågan**

(MP)

Projektet Den finlandssvenska digitala taltidningen har nu tagit ett jättekiv framåt. På styrelsemötet den 12 april beslöt styrelsen att godkänna avtalet med PratSam Ab och gå in för PratSam-systemet för dagstidningarna som utkommer som taltidningar i Svenskfinland. Avtalet som nu godkändes innehöll inte längre några av de punkter avtalsförhandlingsgruppen inte ansett att FSS kan godkänna. Styrelsen röstade om avtalet och godkände det med rösterna 7 –1.

Styrelsen fattade också beslut om de konkreta åtgärder som nu ska vidtas då avtalet är godkänt. Men beslöt att i snabb ordning anställa en projektkoordinator för projektet och börja utreda anställningen av boxinstallatörer. Kommunikationsutskottet fick i uppdrag att ge förslag på sammansättning av en ny projektgrupp som ska fungera som stöd för projektkoordinatorn. Den tidigare ledningsgruppen för projektet upphör. Styrelsen beslöt också att PratSam-konceptet tas i bruk först för Ålands Synskadade rf. och därefter Taltidningen Vasabladet. Turordningen för övriga taltidningar bestäms i ett senare skede.

# Meddelanden från distrikten

## Norra Österbottens svenska synskadade r.f.

Lördagen 19.5 ordnar vi en friluftsdag som samtidigt är vår avslutning i Kronoby. Närmare info på medlemsbandet.

Vi planerar att ordna vår sommarresa till Umeå och Haparanda 16 – 18.8.2007

Programmet i korthet:

Dag 1: Uppsamling med buss och avfärd med RG-lines färja från Vasa kl. 9.00. Ankomst till Umeå kl. 12.00. Rundtur i Umeå. Incheckning på hotell Scandic Plaza i Umeå, logi i dubbelrum. Middag på hotellet och träff med Umeå SRF på kvällen.

Dag 2: Frukost på hotellet. Sevärdheter i Umeå med omnejd. Vi kör vidare till Haparanda ca 400 km. Inkvartering i dubbelrum på Haparanda Stadshotell för en natt. På kvällen gemensam middag i hotellets restaurang.

Dag 3: Frukost på hotellet. Besök på IKEA för den som vill. Avfärd från Haparanda på eftermiddagen. Hemresan avbryts av en gemensam måltid och eventuella sevärdheter. Hemkörning enligt uppsamlingsrutten.

Resans pris för synskadade och ledsagare är 220,- € övriga betalar 250,- € vid 40 deltagare / 270 € vid 30 deltagare, enkelrumstillägg 48 €. Tilläggsuppgifter fås av Ann-Sofie på Fyren, som tar emot anmälningar på tel: 06-7234 880 eller 050-3795 658.

Varmt välkomna med!

Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f.  
Styrelsen

## Svenska synskadade i Östnyland r.f.

Svenska Synskadade i Östnyland gör sin sommarutfärd till Porkala-området onsdagen den 13 juni 2007. Vi startar från Borgå med Forsbloms buss från Fredsgatan kl. 8.15. Guiden stiger på i Kyrkslätt och hon är med oss under hela utfärden. Först bekantar vi oss med Kolsarby och den ryska begravningsplatsen och dess minnesmärken. Från Kyrkslätt kör vi vidare till Kabanovvägen i Pickala där vi kan se Triumfbågen som uppfördes av rysk militär under arrendetiden. Efter det är det guidning på museet Degerby Igor. Vi njuter av en smaklig buffélunch vid grönskande grasmattor på restaurang Pickala Golf. Sedan blir det guidning på Sjundby medeltida slott, eventuellt med slottsfrun själv. Sedan dricker vi ännu eftermiddagskaffe i Skencafét i den gamla stämmingsfulla stationsbyggnaden i Sjundeå. Därefter startar vi hemfärden.

Priset för utfärden är subventionerat 40 euro per person. Anmälningar senast den 4 juni till Rose-Marie 533 467, Marita 5244 092 eller Stina 582 514.

Östnylands synskadade håller maj månads träff lördagen den 19 maj klockan 13 i Kajutan, Ågatan 33 i Borgå. Program. Välkomna!

Välkomna med!  
Styrelsen

---

## Svenska synskadade i Västnyland r.f.

Medlemmarna i distriktsföreningen Svenska synskadade i Västnyland r.f. samlas till våravslutning lördagen den 12 maj 2007 kl. 13.00. Mera information ingår i tidningen Västra Nyland och på Medlemsbandet.

Styrelsen önskar ordinarie och stödjande medlemmar hjärtligt välkomna!

En 1-dags sommarutfärd till Iniö torsdagen den 19 juli-07 är under planering. Detaljerade uppgifter om resan kommer senare - pricka in dagen! Välkommen med!

## Svenska synskadade i Mellersta Nyland r.f

Måndagsträffar varje måndag, program kl. 13-14 på Tian, Fredriksg.35 B 10 i Helsingfors.

April: (OBS! 28 – 29.4. Onnela motionsveckoslut i Tusby), Valborgsafton, ingen träff.

Maj: 1.5 och 2.5 är kansliet stängt!

7.5 Vårhälsning från Malta + Eurovisions feber?

14.5 Färdtjänst kundrespons: fyller internetblanketter för alla villiga

21.5 Sommarresan till Bomba. Program och tidsbeställning till privata fysioterapier & kosm. Behandlingar.

28.5 Sista måndagsträffen före sommarpausen – glassfest!

Motion

Vattengymnastiken fortsätter på hösten om det visar sig finnas tillräckligt av intresserade. Boccia spelarna samlas varje onsdag kl. 15-16 i jumppasalen i Folkhälsans seniorhus, Mannerheimvägen 97. Alla gamla och nya spelare välkomna! Motionscykel och roddmaskin finns på versamhetscentret Tian för medlemmarnas användning.

Sommarresan till Bomba Badhotell i Nurmes 13-19.8.07

Sommarresa full av njutningar! Kom med och skäm bort dig på Bomba Badhotell i Nurmes. Vi far med tåg till Joensuu och fortsätter med egen buss ända fram. Hotellet ligger vackert vid Pielinen och vi kommer bl.a. att ro med kyrkobåt. Du kan delta i hotellets egna aktiviteter så som vattenjumppa, stavgång, konditionssal, dans och bada bastu i olika sorters bastun eller sitta i saltrum. Resa, kost och logi kostar totalt 100 euro. Du kan på egen bekostnad ta olika fysikaliska (till exempel aromamassage med örtbad eller indisk huvudmassage) eller kosmetologiska (fotvård eller ansiktsbehandling också för män) behandlingar. Beställ gärna tid från Tiina på Tian när du anmäler dig.

Avfärd med InterCity tåg kl. 10.00 måndag 13 augusti och återkomst med InterCity söndagen den 19 augusti kl. 19.58. Anmälningarna snarast möjligt, men senast onsdag 23 maj till

Tiina på Tian tfn. 612 1779.

## Sommarkurs för synskadade

12-17 juni 2007

på Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby

Den årliga sommarkursen för synskadade närmar sig. Kursen är mötesplats för äldre och yngre synskadade från hela Svenskfinland, men deltagare från de övriga nordiska länderna är också välkomna. Veckan bjuder på något för alla - man lär sig nytt, upplever nya saker, träffar nya och gamla vänner, äter god mat m.m.

Sommarkursens program innehåller bl.a.

Livsmod och livsglädje, om att komma igen. Ann-Sofi Rosendahl.

Musikafton med Natalie Ball och Ulla Rantanen

Om Aurora Karamsin. Arto Vanhanen

Astrid Lindgrens liv och produktion. Föreläsningsserie med Tessa Bamberg.

Rysk afton. En kväll tillsammans med de ryska barnhemsbarn vars läger pågår samtidigt på folkhögskolan.

Bibelstudier, kortsmedja, allsång, utflykt m.m.

Ungdomsprogram ordnas för de yngre deltagarna. Det blir bl.a.

Skivråd, där man lyssnar till musik och samtalar om musik

Ledda samtalstillfällen om aktuella livsfrågor.

Glimtar från Kirgisistan. Anya och Thomas Ingo.

Stadsutfärd

M.m.

Kostnader: Kurspriset är 345 Euro, i vilket ingår deltagande, kost och logi. För deltagare som kommer föregående kväll tillkommer 21,50 Euro.

Det finns möjlighet att söka bidrag från FSS för kurskostnaderna. Kontakta din rehabiliteringshandledare om saken.

Anmälningar och information

Anmälan görs senast måndag 21 maj direkt till Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby tel. 06-788 9400. Mera information ger kurskoordinator Marianne Asplund.